

ЦАРЕГРАДСКИ ВЪСТНИКЪ

ГОДИШНА ЦѢНА.

предплатима.

За Цариградъ меджидіета бѣли пять; за вонъ и въ Одесса меджидіета бѣли шесть и половина. — Отъ Одесса за всички-те мѣста въ Россія плащася въ година-та за пресилка-та на руска-та поща 2 карбовани.

№ 332

Издава се всяка Суббота.

Подписка-та ся приема въ Печатница-та на Першембе-пазаръ въ улицата Главани. Въ Одесса у Его Благородія Николая Христофоровича Палаузова. Въ Москва въ Редакціята Журнала Москвитянина. Въ Букурещъ у Г-на Христа Георгіева; Въ Ибранла у Г-на Михаила Поповича.

БЪЛГАРСКИ ИЗВѢСТІЯ.

Прочитаемъ въ Пресъ д' Оріанъ.

Терново, 21 мая.

Казалъ ви бѣхъ въ едно отъ предидущите мои писма, че на великдень Османъ паша, нашый каймакамъ, бѣ казалъ на Болгари-те, кои-то ся бѣха затворили зацого ся оплаковаха отъ Владыка-та си осемъ дни свободни да ги остави, и забѣлжилъ вы бяхъ че тѣ не рачиха да приемнатъ това освобожденіе, зацото Турцы-те, кои-то за иста-та причина ся обвиняватъ и въ темница ся держатъ, не ся освобождаватъ, и така не излезоха, ами Великдень въ темница-та правиха.

Исто-го това нѣщо и по Байрамъ-атъ ся случи. Казаха на Турцы-те да ги оставятъ свободни за нѣколко дни. Но тѣ ся отказаха и приложиха че нема отъ темница-та вонъ да излезятъ ако и нихви-те другари Болгари не ся освободятъ.

Османъ паша собра мезлиша, и, ако и Кямилъ Ефенди силно да ся прогиви, онъ освободи вси-те запрени за пять дни като имъ взе кефили-те.

Существоемо-то това братско сочувствіе между Турцы и Болгари не е ли добръ единъ отговоръ, кого-то може нѣкой да направи на коварни-те внушенія на Греческо-то духовенство, кое-то иска да докаже че Болгари-те иматъ зли намѣренія противъ царско-то правителство?

Четыридесять души ся поставиха отъ вародна страна за да отидатъ въ Русчукъ при Мехмедъ Ефенди и да го молятъ поскоро въ Терново да дойде за да суди запрени-те.

Слухъ ся раздава че комисаръ-атъ на Высока-та Порта не щель былъ тукъ да дойде. Ако тойзи слухъ истиненъ излезе, то ще е голѣмо несчастіе, зацото оправданіе-то на запрени-те на задъ ще остане, и Богъ знае колико тѣ и работи-те имъ сега и на този часъ даже страдаятъ отъ предварително-то запераніе, или по добръ да кажиме отъ погрѣшка-та на комисія та, коа-то ся распусна по вѣланіе-то на Митрополитъ-атъ.

Дума ся между тѣмъ че Кямилъ Ефенди щель былъ наскоро нашый-атъ градъ да остави и да отиде на друго мѣсто по Румелия за Комисаръ. Дай Боже! Той е най слѣдната подпорка на Митрополитъ-атъ, и слава на правителство-то зацото иска отъ него да ны забави!

Костаци зеть-атъ Владыковъ остави ны, и това причини обща радость: Онъ ся е хвалилъ че отива въ Цареградъ за да доведе Владыка-та на задъ; но мы увѣрени сме че той ся вдигна отъ тука за полза на добрый-атъ порядокъ и общо-то спокойствіе, кое-то онъ често е смущавалъ. Мѣстна-та власть е коа-то взе тая мѣрка, и мы много сме ѿ призна-телны.

Отъ нѣколко време звони въ уши-те ми похвала-та, коа-то бѣше изложена въ честный вашъ листъ число 309, за Н. П. Г-на Діонисія Силистренскаго Митрополита. Азъ понеже не

знакъ да прочитамъ добръ, молихъ ся на другы мои пріатели да ми прочетатъ многожды изложена-та похвала, коа-то и добръ впамятихъ. Прочее бѣхъ любопытенъ да ся увѣря дали ся истинны тѣ хвалбы; по слѣдствію ми ся прикара да отидохъ въ Силистра за своя работа, и като ходяхъ видяхъ нѣкое ново зданіе, кое-то наскоро бѣха захватили да правятъ, попытахъ одного гражданина цоже това зданіе? онъ съ печаль ми ся отговори, и каза какъ са конацы-те на Н. П. Като ся поразговорихмы калко захвати да ми приказва че Н. П. насилственво прави тѣ конацы, зацото каза гражданы-те искаха да направятъ по насьредъ церква-та, коа-то отъ толкова години стои недоправена, цоже и стѣны-те ѿ взеха да ся сабарятъ, а отъ друга страна стара-та церква коа-то имамы ще падне нѣкой день и ще ны затисни всинданы. Но Преосвященство му като ся согласи само съ нѣкой Гръцы коа-то бѣха церковны Епитропи, взе пары-те коа-то имаше собраны церковна-та касса, безъ никакъ да даде вниманіе на народъ-атъ, коа-то му ся моляше, и казваше, че прилича по насьредъ да созидеть церква-та и послѣ конацы-те, ами единъ день нечаянно безъ да има народъ-атъ вѣсть, повыква маістори пуска запліе да до кара кого-то хвани по пѣтица-та и така сабаря стары-те конацы. Сега Н. П. съ голѣма дѣятельность слѣдова да прави тѣ зданія, а за церква-та нито наумъ не му дохожда. Азъ же му наумихъ изложени-те въ Вѣстникъ-атъ похвали, но той на това ми каза: Увы! така искать да изльжатъ свѣтъ-атъ, но не са за вѣрваніе тѣ хвалбы, зацото съмъ добръ увѣренъ и зная, какъ това изложеніе ся сочини на Гръцы отъ Костантина Миралиди писарятъ на Н. П. и послѣ ся приведе на Болгарскки отъ Калипетрянскій учитель Г-на Райка Илиевича, всички-те тѣ похвали ся явна лажа. Тамо ся хвали Н. П. че е далъ той перво примѣръ, и подканилъ гражданы-те да направятъ Школска касса, но попыгай мя цо е далъ Н. П. негли само хилядо грошове! това за похвала ли му е? онъ гледа само да трупя пары, пакъ стои да ся хвали че е былъ далъ помощь на Школа-та. Каква голѣма помощь! какво за похвала нѣщо! Послѣ ся хвали че е дошелъ отъ Тулча, и наредилъ въ Силистра училища-та добръ, па каква наредба, онъ си дойде отъ Тулча и казвамъ вы истинна-та, че нито влезе въ Школа та понѣ да я види, но по зѣфети всѣкъ день ходяше цоже до петнадесять дни, всѣка вечеръ угощеніе имаше, не такыва прости, но пирове съ музическы органы, съ хора млады и красны жены, цоже бѣше достигнало за чюденіе нѣщо, да гледа человекъ прехвалный-атъ тойзи мжжъ первосвященскаго чина, обыколенъ отъ свои-те пріатели Гръцы, и на предя му да ся играять различны Европейскы хора а коа-то за пары не е малко лакомъ, цоже видяхмы да ся взематъ за второ вѣчило до четыристотень грошове, и за едно литургисваніе сто и педесать. освѣтъ това за пары Н. П. продава и жены-те, както продаде и жена-та на нѣкого кіуръ Павла другы му за трыста грошове. Немамъ време да вы прика-

звамъ подробности-те того подлога, само вы казвамъ че тоя кіуръ Павелъ бѣше единъ отъ християни-те, коа-то въ миналій бой бѣха ся преселили въ Бесарабіа, и като мялостивѣишій нашъ царъ Султанъ Абдулъ Меджидъ Ханъ Ефендимизъ (кому-то Богъ да продолжи години-те) опрости имъ да ся заажрнятъ пакъ на мѣста-та си, той не може ведно съ другы-те да ся заажрне, но испроводи жена-та и чядо-то си а той останалъ зацото е ималъ малко работа, и така ся позабавилъ; цо да намѣри като си дойде, гдѣ жена? Владыка-та я продалъ другиму; поискаси жена-та като казваше че му е жена законна и трѣбува да му ся даде назадъ, но подыръ много распы, взе отвѣтъ рѣшенъ отъ Н. П. какъ ако даде хилядо и шестотинъ грошове возможно е да си вземе жена-та, че не знаимы какъвъ край ще вземе тая работа. При тѣя гледамы и другы нѣща да ставатъ, коа-то показватъ какъ Н. П. доброжелатель е на Болгарскій языкъ, до толкова, цоже на нѣкой священникъ на име попъ Христо, коа-то по нѣкогашъ казваше и по една Ектевія Болгарскы когито служяше святая литургія, му ся е запритило юще веднаждъ да не каже Болгарскы нѣщо въ церква-та че злѣ ще испати. Сиромасы-те Силистренскы Болгары е-двамъ преди една година си поставика учитель да имъ учи дѣца-та на Болгарскы языкъ въ училище-то, и Гръцы-те съ различны способы мѣчатъ ся да развалятъ това Болгарско училище та да ся предава само Гръцкы, коа-то да бы было возможно да направятъ всички-те Болгары Гръцы като себе си, и то таквы пусти Гръцы са и тѣи, незнажтъ хлѣбъ да си поискать Гръцкы, ами употребляватъ Турскый языкъ, само цо имъ име-то Гръцы; намъ не ны е намѣреніе-то да опытамы цо ся и каквы са, ами да докажимы какъ това запереніе на Болгарскый языкъ става, безъ да ся размысли Н. П. какъ и Болгары-те въ Силистра иматъ правда, понѣ и тѣя да иматъ единъ Болгарскы священникъ, коа-то са повечето Силистренскы Християне Болгари, а не да имъ ся заперцава и "Господи помилуй" да кажатъ на языкъ-атъ си, таково е Г-не состояніе-то на Силистренски-те Болгари, а Богъ дано ся умилостиви за нихъ, таково же и повѣденіе-то на Н. П. за такыва похвалы е достойнъ, и другы много злоупотуебленія струва Преосвященствому, както често и явнищо да прави Аргосъ хора-та, но немамъ време да вы ги прикажа. Азъ останахъ замаенъ, като слушахъ тѣя, а да ся увѣря по добръ попыгахъ и другито кой-то ми каза съ цоже. За това вы молимъ Г-ндъ Издателю да вмѣстите въ честный вашъ листъ тѣя, за да чуе свѣтъ-атъ каквы похвали приличатъ на Н. П. като всички-те гражданы Силистренскы знаятъ, а не като онія коа-то писарятъ му К. Миралиди подканенъ отъ него му уплеалъ.

Руссе, 25 Маія 1857.

Господине Издателю Ц. Вѣстника!

Коа-то пѣти Вы съмъ отписалъ нѣчто за да вмѣстите въ Вѣстникъ, пріеле сте го:

Надѣвамъ ся и сега че ще ся послуша мол-
бж-тѣ ми .

Като прочитахъ Ц. Вѣстникъ наредѣ,
всяка седмица, любопытенъ бяхъ да видж че
описватъ нѣщо ново и за мое-то отечество
Клисура, гдѣто съмь роденъ и отхраненъ , и
всяко-то время на дѣтскій и юношескъ во-
зраст тамъ преминахъ . — Это въ № 327
на цареградскій Вѣстникъ яви ся на зре-
ніе-то ми, като нѣкож пресвѣтла звѣзда, коя
излази отъ мрачный облакъ, имя Клисура !
Не описана радость изливаше ся въ душж-тѣ
ми като прочетохъ и видѣхъ жаделомъ-то ми
преобразование на училище-то имь . — Кой
ли Дяволъ ся е пукналъ ! Види ся че сила-та
на нѣкои држты злобы ослабна , свѣржи ся
и исчезна ! а на тѣхно мѣсто стигнахъ нѣ-
кои млади отрасли, кои-то ся свѣстихъ , та да
разбудятъ и отечество-то си отъ далговре-
менный снѣгъ на невѣжество-то и старовар-
варство. Дай Боже, да тѣхний примѣръ по-
слѣдватъ и други ! — Азъ же, като рожден-
но чядо на мило-то мое отечество , не можа
да му послужа и да спомогна съ друго , ос-
венъ да принесе (какво-то оная вдовица двѣ-
тъ ленты) нѣколко книжцы, кои-то съмь на-
печаталъ съ мой трудъ и иждивеніе . — Така
посвящавамъ на новозданно-то училище
50 кн: Десятъ Запъ и 25 Букваря , кой-
то ще ся раздаде даромъ на сиромашкы-тѣ
дѣтци. Идально ми е че не съмь въ състояние
за да моиж, на това обстоятелство, да помо-
гнъ съ повечъ на отечество-то си. Така оста-
вамъ като, му желяж всякъ успѣхъ, и съгла-
снѣ съ братскъ любовь и съединеніе !

Ващъ знаенъ съотечественникъ.

Р. Н. Бажконый (Л. Палукински)

Календ е тра 23 май 1857.

Писмо отъ Москва

за смърть-та на Ангели Николаевича Хаджіоглу.

Въ Соколинкы (*) 29 Іунія, 1856 год. Пе-
тровденъ, на раземваніе 6 час. по Европей-
скы, далечъ отъ мило отечество, поминж са
еднѣ отъ най достопочтенны-тѣ наши съоте-
чественникы, Ангели Николаевичъ Хаджіо-
глу, родомъ Българинъ отъ Русчукъ .

Нин бѣхмъ свидѣтели на това прискорбно
и жалостно зрѣлище. Покойникъ-тъ ако и да
бѣше векъ на 70 години челякъ , нѣ здравіе-
то му бѣше още на мѣсто и само въ тѣя по-
слѣдни 30—40 дни той усѣти що ще рече
содѣсть и немощна старость. Негова-та смърть
бѣше тѣй лека штого може да ся нариче
„ смърть праведника „ Покойникъ-тъ нѣма да
са ячи ни отъ дълговременна болестъ , ни
отъ много тежки прѣдсмертны мжкы : Той до-
живѣ до този почтенъ возрастъ мирно, честно
и обычно съ сичкы. Сичкы-тѣ му работи по-
казывахъ, че той добръ постигаше высоко-то
и свято значеніе на Христѣнина и родолюбца
и, колко-то можже, гледаше да испълнява о-
ныи священны дължности , кои налагахъ съ-
къ му свата вѣра и отечество . По това той
посрѣднж смърть-тѣ съ истинно христѣанско
спиреніе и спокойна совѣсть. Нѣколко дена прѣ-
ди да са прѣстави той са исповѣда и причасти.
Съвршеніе-то на този св. обрядъ очевидно упо-
кой болный-тъ и му прозведе душевно утѣ-
шеніе

Около болный-тъ ся нахождахъ мнозина
отъ негови-те прѣатели въ, то са знаи, че най
голно участіе прѣемахъ негови-тѣ брата Бѣл-

(*) Соколинкы, малко селце съ ху-
банчкы дървени къщици, до самы-атъ градъ
Москва, кмь сѣверъ отъ нея, расположено
на равнина, нѣколко възвышена, по край една
гжста и свачиста гора, се отъ борина (сосна).
Тука воздухъ-тъ е много добръ и полезенъ
за здравіе-то. Тука излизхъ граждане-тѣ съ
дѣтца-та си лѣтно время и живѣхъ отъ май
до Сентември-месъ. Такава селца нин много о-
коло сѣкый боикъ-годъ голѣмъ градъ и гы на-
ричатъ дачи по Московскы, а по малорос-
сійскы хуторы.

гаре. Първо мѣсто тука занимава сестрия-тъ
му сынъ, Зафиръ Петровичъ Сароглу, надъ
кого-то той бѣше сѣрѣдочиль сичкж-тѣ
свожъ родственнж любовь. За това пакъ и сес-
тринецъ-тъ му отъ друга страна бѣше заслу-
жилъ това расположение съ двадесегодишна-та
си почти сыновня послушность и усердна слу-
жба. Извѣстный-тъ нашъ съотечественникъ и
родолюбецъ Иванъ Николаевичъ Денкогу
гаче ли бѣше векъ забравилъ свои-тѣ стари-
ны и съ чисто братско участіе пристояваше
да са помага на болный-тъ до дѣто векъ е
възможно; не оставяше постелж-та на болный-
атъ, искренно съболѣзуваше и гледаше съ-
какъ да докара какво-годъ утѣшеніе на първы-
атъ си въ Москва другаръ и милъ съотечес-
твенникъ. Въ това време дойде отъ Петер-
бургъ и по старый-тъ братъ на покойникъ-тъ
Николай Николаевичъ Хаджіоглу.

Отпѣваніе на тѣло-то му са съврши въ
тукашный-тъ Гръцкыи Монастырь св. Николая.
Въ него участвовахъ Александрійскій Епископъ
Никаноръ, Монастырскый Архимандритъ Дани-
иль съ братією, нѣколко Русскы священники
и трима Българскы священноноци. Монастыр-
атъ бѣше пълень съ людіе отъ Българе, Рус-
скы, Гръцы; многочисленни занегови прѣатели и
познайници бѣхъ са събрали за да отдадхъ
послѣдній дългъ на покойникъ-тъ . — Слѣдъ
отпѣваніе-то, великолѣпный-тъ гробъ, покритъ
съ хубава и драгоцѣнна тъканъ (стофа), изне-
сенъ изъ черкова отъ най ближни родинны ,
бѣше положенъ подъ богато украсенъ банди-
хинъ надъ погребална колесница. Конѣ-то на
тая колесница, покритъ съ трауръ (*) Прѣдъ
колесница-та врьвхъ траурнооблечени гро-
бовници съсъ запалени факелы (**). Около ко-
лесница-та врьвхъ най близкы-тѣ родинны
на покойникъ-тъ; слѣдъ колесница-та отивхъ
духовны-тѣ лица въ кучи и каляскы, а по-
диръ тѣхъ още единъ дългъ редъ отъ други
каляскы, въ кои-то сѣдѣхъ прѣатели и познай-
ници на покойникъ-тъ. Съ такващъ наредъ
трѣгж погребално-то шествіе по най главны-
тѣ улицы московскы и слѣдъ часъ и половина
вървеніе стигнахъ възъ отъ градъ-тъ до баган-
ковскы-тѣ гробища. Сичкы излизхъ изъ ка-
ляскы-тѣ; обывалхъ погребалнж-тѣ колесницъ.
Едни отъ тѣхъ сѣмжхъ покойника отъ коле-
сница-та; други го вписхъ въ церковный
зворъ; трети го поемжхъ отъ тѣхъ , а пакъ
отъ тѣхъ други, тѣй исто, додѣ да го доне-
схъ до мѣсто-то приготвено за погребеніе ,
сѣкый отъ усердіе гледаше да прѣеме участіе
и за най сѣтній пжтъ да почете покойника .
Слѣдъ Ектенія-та, погасявхъ свѣщи-тѣ, спу-
схъ тѣло-то въ гробъ-тъ и при троекратно
провъзгласваніе „ вѣчная память „ помно-
го-то отъ тѣя, що бѣха тука, не можахъ векъ
да скривжхъ свожъ-тѣжъ жалость и поронихъ
слъзы съ дълбоко и тешко въздышаніе . То-
ва всеобщо жялно чувство са усили още по-
вече, кога гробовници-тѣ заковахъ врхнж-тѣ
дѣскж на гробъ, и сичкы съ расплаканы очи
зѣхъ да хвържхъ по малко прѣсть надъ
гробъ-тъ и да повтарятъ : „ прощавай прѣате-
лю „ ! Богъ да та удостои тамъ , „ идеже
нѣсть болъзнъ , ни печаль ни въздыханіе , но
жизанъ безконечная „ !

Слѣдъ това, родинны-тѣ приканихъ сич-
кы, кои бѣхъ тука на богата трапезж . Слѣдъ
ѣденіе-то помолиха са още веднажъ за „ Богъ
да прости „ и си разотидоха сѣкый съ нажа-
лено сърдце .

Нин усѣщаме векъ че нѣкои отъ читате-

(*) Черно тѣничко платно отъ кое са
правѣхъ дрѣкы , та гы облчатъ жены-тѣ , а
мжкы-тѣ си привързавхъ на ржка или на шпъ-
ка, кога желжхъ нѣкого

(**) Факелъ, факля, дебелъ фитиль
отъ ленъ; полянъ съ востъкъ, или съ нѣкаквы
смолиды състави, та кога гы запалятъ да не
може вѣтръ-тъ да гы угаси лесно , и като го-
рѣхъ да издаватъ нѣкаквы дымъ съсъ смо-
листь джжъ и сынъ пламыкъ.

ли-тѣ, кои не знажхъ какъвъ челякъ е бѣлъ
покойникъ-тъ, усѣщаме че зѣхъ да ни са срѣ-
дятъ. дѣто нинъ расказваме такыва подробно-
сти. За тона бързаеме да нинъ убадимъ що нн
е побудило да записваме и най незначителны-
тѣ обстоятелства, кои сж имали какво годъ
отношеніе кмь тая благородна личность .

Покойникъ-тъ бѣше еднѣ отъ оняи мно-
го наши Българе , кои, само съ надѣжда на
Бога, излѣзли изъ Българія, безъ образование
безъ пары; излѣзли още кога были малкы дѣ-
тца съ намѣреніе да виджхъ свѣтъ,
както си казвжхъ и до сега у насъ, и да ста-
нжхъ умни хора, кога поживѣхъ и послужо-
нжхъ у почетни търговци въ нѣкой голѣмъ
градъ. Отъ тая положителна мысль са ржко-
водятъ у насъ и до днесъ : Не само момчета,
останжли безъ родинны и състояние ; нѣ и ис-
ти-тѣ нинъ родители, ако и да имжхъ потреба
отъ млади момчета за да нинъ слугувжхъ по
търговія-та, прѣдпочитатъ да прибиржхъ чюж-
ды дѣца при себе си а свои-тѣ пращжхъ дру-
гдѣ, при други търговцы, за да добыжхъ по-
знанія въ търговія-та; да са инспектжхъ .
Отъ тука и народна пословица : „ кой не е
ѣлъ чюждъ хлѣбъ, той вищо още не знаи „ .
Такава Българе са нахожджхъ и до сега
и по Цареградъ, Гръцко , Влашко , Молдова,
Иѣмско, Сърбиѣ и Россія. Повече-то отъ тѣхъ
отъ най напѣдъ сж были прости служители
безъ заплатъ; послѣ за вѣрнж службж Госпо-
даре-тѣ сж опредѣляли по една малка заплатъ
и така полѣка лека сж са замогжли тѣй , прѣ-
слѣдъ време и тѣ сами сж станжли Господаре
и почетны търговци .

Въ такъвъ младъ возрастъ е излязалъ изъ
Българія, отъ Русчукъ и нашъ Ангели Нико-
лаевичъ Хаджіоглу . Нѣколко години по-
живѣлъ той въ Букурещъ, а послѣ мивѣлъ въ
Россія, Москвж, дѣ и прѣкара по голѣмъ-та
частъ отъ свой животъ. Съ многогодишны-тѣ
свои трудове и постоянно прилѣжаніе, той бѣ-
ше испечелилъ голѣмо довѣріе и почетъ ме-
жду търговци-тѣ. Споредъ това негова-та тър-
говска дѣятельность бѣше са распространила
доста на широко .

Лесно ся разумѣва, че при такыва благо-
пріятны условія той въ нѣколко години отго-
рѣ бѣше и си съставилъ и достаточное состо-
яніе. Обстоятелства-та го докарали още отъ
малко дѣте да живѣе между едновѣрцы, нѣ да
има работы повече-то съ иноплемени людіе
да речемъ съ гърци. Далечъ отъ Българія
вдаденъ въ търговія-та си, той малко по малко
бѣше забравилъ векъ и свой матерный языкъ (*)

(*) Молимъ да не бы да си помисли нѣ-
кой, че нинъ поменуваме за това нѣщо съ намѣ-
реніе да осуждаваме нѣкого отъ наши-тѣ ста-
ри и почетны съотечественныци. Не дай Бо-
же ! Отъ наша страна почтително имь възда-
ваме благодарность за сичко добро, ако ще бы
и най малко, що сж тѣ сторили за отечество .
Тии горкы-тѣ порастихъ въ такыва нжжды и
тежкы времена, що тѣмъ иди нѣкакъ не да
толкова срамота, че тѣ малко сж са грѣшавъ
за свой языкъ. Но аки бы да са нахождатъ
до сега нѣвадѣ отъ по-млады-те Българе, кои
имжхъ тѣжнъ слабость за да прѣдпочитатъ да
говоритъ помежду си на чюжди языци , а не
на свой Българскый, то са знае, че това векъ
не само е срамота за тѣхъ, нѣ е непростите-
лно и прѣдосудително. Нека са учи Френскы,
Турскы, Иѣмскы, Гръцкы, Влашкы , Русскы и
каквы-то може други языци; ако гы знае това
му докарва честь. Нѣ най напѣдъ отъ сичкы
трѣба да научи свой языкъ, та послѣ ако нинъ
врѣме и средства, нека учи и други языци за
да може да ся обяснява кога му потреба да са
разговори съ нѣкой иностранецъ , а съ Бѣл-
гаринъ да си говори и ниши по Българскы .
Трѣба нинъ първи да оцѣнимъ свой языкъ, да му
дадетъ почетъ и въ училища и въ черкова и
въ търговія: съ една душа сами векъ да зажа-
чимъ да почитаме себе съ, че тогыва да чяка-
ме почетъ и отъ други народи .

Нъ, види са, че въ душа сп, не съвѣтъ забравялъ той свое-то отечество, а само малко званил за негово-то съвременен състояние.

Нъ кога, на 1829 год. незабвения-тъ нашъ Исторіографъ, Юрій Ивановичъ Венедиктинъ написа и издаде въ Москва свои те чюдны и драгоценны за насъ "Исторически Изслѣдованія" Древніе и Ныѣшніе Болгаре (*) Кога достопочтенни тѣ въ Росіа и Влашко Болгаре (Г. г. Априлови, Палаузови, Денкооглу, П. Беронъ, Тошковици, Тошкови, Кокаланови, Мустакови, Бакаоглу и др. и др. . . .) распалени отъ любовь къмъ Болгарско-то народно образование, така благородно са отговорихъ на подаденый отъ Бенедиктинъ гласъ и съ пристояване и пожертванія усердно зѣхъ да дѣйствувать за възрождетіе-то на българска-та писменность; кога тукъ тамъ по България, Влашко, Цариградъ са появили ревности родолюбци, въодушевлезни отъ исты-тѣ чувства и усердіе да дѣйствува съней съ какво-то може, и са показажъ плодове на тѣхны-тѣ благородны усилія; когато повѣе и са пронесе векъ този чуденъ, животворенъ духъ, кой-то отвори очи-тѣ на оныя, кой-то до тогава са нахождахъ въ заблужденіе, кой-то съживи и свѣсти оныя, кои отъ голѣма простота не разумѣвахъ до тогавъ що ще рече Родъ и Племя; що ще рече истинско образование; Кога-то зѣ да работи векъ Болгарско име; зачу са че има Болгарскый народъ, Болгарскый языкъ, Болгарска писменность, и че тоя народъ ако и да е останалъ назадъ отъ други-тѣ народи въ образование-то, нъ той носи въ своето си нравственно бытіе такыя чисти дѣятельны силы, кои непремѣнно ще го изведатъ въ пѣть-тѣ на общеевропейско-то образование. . . Таково утѣшително явленіе не можаше да не обърне вниманіе-то на сѣкы, колко годѣ образованъ челякъ, кой-то произхожда отъ тоя народъ.

Слѣдова.

ЦАРЕГРАДЪ

П Л А Н Ъ

За народна една Банка.

Въ минала-та Суббота изново се собраха Банкери-те торговцы-те, по приглашенію на Порта-га, за да пригледатъ и размыслятъ Планъ-атъ споредъ кого-то Банка-та ще се устрои. Промѣенія нѣкои бѣха ся предложили въ по прѣжнѣ-те собранія, и тѣи сега са приаха . . .

Има още нѣкои вопросы, за кои-то разсужденія ставатъ щото вси-согласни и на тѣхъ, да останатъ, кое-то не ще много да ся забави за да ся сполучи.

— Сифсениа-та Епитропіа, кой-то ся состави за да устрои възможны-те мѣрки за уничтоженіе-то на злодѣянія-та, кои-то всякъ денъ ставатъ, въ Пера и Галата, преминала-та Суббота направи перво засѣданіе. Членове-те на тая Епитропіа сж 19 избранни и достойны лица, на коя-то прѣдсѣдателя е Дервишъ Паша.

Въ перво-то това засѣданіе прислужника военныххъ изрече едно словце, чрезъ кое-то, като призова ревность-та на членове-те начерта программъ на дѣяніа-та имъ, кой-то ся раздѣли на двѣ части. Перво, ще ся промисли за непосредственны временны-те тѣхъ мѣрки только съ обезпеченіе-то на общо-то спокойствіе. Временны-те тѣхъ мѣрки толкось бхажува, щото и преди да ся собере Епитропіа-та прислужника военныххъ заповѣда на

(*) Този 1-й томъ отъ изслѣдованія-та Венедиктинова са напечатана и вторый пѣтъ, 1856 год. въ Москва; защото първо-то изданіе бѣше станало векъ книжезна (библиографическе) сръдкость.

стражары-те да иматъ строго бдѣнне въ махалы-те, гдѣ-то честяха по-много злодѣйцы, Второ, Епитропіа-та ще размысли за между-народны-те вопросы, кои-то ся отнасятъ за общо-то обезпеченіе, щото временно взяты-те мѣрки да ся улятъ по-скоро чрезъ опредѣленны-те тамо канонизмы.

— Царско-то правителство обнародова тѣхны слѣдующія канонизмы за мытарства-та на Держава-та:

"Членъ I. Огъ 1 марта 1857 (1273) мытарственны-те правдини верху произведенія-та на держава-та, ще ся собирать отъ мытарство-то на пристанище-то отъ кое-то тѣ ся изваждатъ, за гдѣ-то щатъ и да ся испрацатъ.

Правдини-те верху произведенія-та, кои-то излизатъ отъ внутренность-та, трѣбува подобно да ся плацатъ на мытарство-то на мѣсто-то, отъ кое-то ся изнасятъ.

Тескеры-те, кои-то ся даватъ отъ разны мытарства ще ся гледатъ добры и твѣрды отъ управленіе-то на мытарства-та Цариградски, и отъ всякои други.

Но всяка стока, коя-то ся испраца отъ едно въ друго мѣсто на внутренность-та, ще ся плацатъ правдини-те на мытарство-то на мѣсто-то отъ гдѣ-то ся изнася.

Членъ II. Освень записка-та, кой-то ще ся издаде отъ Мытарства-та Парижски за доказателство че са платены правдини-те, ще ся вручава и на корабленника на натоваренныя корабль отъ игіономическо-то началство на пристанище-то, доказателство за количество-то и качество-то, на въ реченныя корабль натоваренны-те стоки, въ кое-то да ся извѣстява и имена-та на корабленника и корабла.

Членъ III. Всички-те стоки, ясны или какви да са нѣща, кои-то идатъ изъ чюжда земля въ Цариградъ, должны ще са, както и другажды, да плацатъ правдини-те въ тойзи градъ.

Слѣдователно ако тойзи корабль по случаю ся спре на кое да е пристанище по крайморіе-то, мѣстно-то мытарственно началство не можи да иска правдини-те на тѣхъ стоки.

Но притяжателя на стока-та должень ще е да дава на мѣстно-то мытарственно началство отъ гдѣ-то ся е натоваряла корузителство, че нищо отъ натоваренна-та стока не ще да ся продаде на спривно-то мѣсто, за кое-то мытарство-то ще издава единъ Илмихаберъ.

Членъ IV. Всички-те, стоки, кои-то идатъ отъ чужда страна за въ Цариградъ, или за кое да е пристанище на крайморіе-то, или наконецъ за нѣкой островъ принадлежащъ на Отоманско-то царство, ще плацатъ правдини за внасяніе-то 3%, като ся стоварятъ реченны-те стоки, на мѣстно-то мытарство, гдѣ-то ся испрацатъ тѣхъ стоки, и това согласно съ сила-та на уцѣненія-та.

Ще плацатъ още приложителна правдина 2% ако притяжателя или ги продаде на мѣсто-то, или ги испрати, или ги принесе самъ на друго нѣкое мѣсто въ Анадоля или въ Румелиа.

Доказателство за това плацаніе ще ся дава на кому-то принадлежи.

Слѣдъ това, на кое да е мѣсто на держава-та и да ся принесатъ тѣхъ стоки, не може да ся иска веке отъ тѣхъ нити мытарственны правдини, нити Илмихаберъ, нити друга нѣкоя правдина, освень, ако количество-то на реченны-те стоки въ внесенно-то имъ мѣсто превосхожда количество-то показанно въ записна-та на мытарство-то отъ мѣсто-то на изважданіе-то имъ, като е была такава воля-та на полужденія-та.

Членъ V. Понеже мытарства-та на держава-та прииматъ система-та, кой-то е введена по-всичка Европа, да тургатъ оловяны печатъ на стоки-те, отъ тукъ на татакъ нещатъ да ся гледатъ за твѣрды доказателства-

та, кои-то потвърждаватъ плацаніе-то на правдини-те въ изважданіе-то на стоки-те, кога-то тѣ нѣматъ оловяныя печатъ.

На полны-те мѣхове съ древно масло, понеже оловяныя печатъ требова да ся турга на отверстіе-то на уста-та, всяко отверстіе на мѣхове-те, кое-то да е станало на друго мѣсто, и доказаво отъ прислужницы-те на мытарство-то, ще извѣстява, че мѣхове-те са ся наполнили лестно втори путь.

Подобно и когато оловяныя печатъ покаже нѣщо вонкашно необыкновенно, това ще е доказателство, че тѣхъ стоки са преми-налы скръшомъ, и че запчски-те имъ са лажливы и калпавы.

Въ всички-те такыя случаи, масла или и други стоки должны ще са да плацатъ двойно мытарственны-те правдини, като уловены въ скрито преминуваніе.

Членъ VI. Исключаватъ ся отъ горны-те наредбы, правдини-те верху древа-та за зданія-та, както верху тююния и еифіе-то, на кои-то правдини-те ще ся плацатъ както и по-преди.

Членъ VII. Не щатъ да плацатъ мытарственны правдини жита-та, лумицы-те, мисиры-те и проса-та, нити и отъ тѣхъ брашна-та, кога-то ся продаватъ и иждивяватъ въ мѣсто-то на произвожденіе-то имъ.

А когато обаче тѣхъ видове ся натоварятъ на корабль за да ся привезитъ другадѣ, должны ще ся да плацатъ цѣли правдини-те на Амедиѣ и Рефтіе.

Членъ VIII. Както не е простено да ся зематъ мытарственны правдини, кои-то да превосхождатъ отъ оцѣненіе-то опредѣленна-та цѣна, подобно запрещава ся на закупцы-те на мытарства-та да ся ползуютъ отъ щета-та на друы-те закупцы като притегляватъ на свои-те мытарства оныя стоки, кои-то ся опредѣлены и принадлежатъ на други-те мытарства, съ обѣщанія по-малко да зематъ.

Членъ IX. Не може да ся иска мытарственны правдини верху промышленности-те на Царски-те крѣпости, кои-то бы ся предали за да ся возобновятъ, и кои-то или на мѣсто-то си ся продадатъ, или бы ся натоварили на кораблы за да ся испратятъ вонъ отъ мѣсто-то. Но оныя промышленности, кои-то дохождатъ отъ вонъ, и кои-то не са платили правдини-те въ мѣсто-то на изважданіе-то имъ, должны са да ги плацатъ спореди оцѣненіе-то имъ.

Членъ X. Спореди редѣ-атъ, кой-то е одобренъ отъ Царска-та Хазна, понеже ползы-те или повреды-те, кои-то ся происхождатъ отъ Администрація-та на мытарства-та не са касаятъ, освень на закупцы-те, всяко таково изисканіе, кое-то бы направили ще ся отблж-снова.

Членъ XI. Понеже вземаніе-то на мытарственны-те правдини въ мѣсто-то на испрацаніе-то на стоки-те не ся отступи, освень на мытарства-та, кои-то ся закупены отъ мѣсяца марта 1273 исключаватъ ся отъ тая наредба:

1) Мытарства-та на коприны-те въ Епархія-та Брюсса и на зависящы-те ѳ, мѣста както и на Триполь, Бензазъ. Дерне и на зависящы-те имъ мѣста, на кои-то закупуваніе-то не ся е свършило въ 1273 лѣто.

2) Мытарства-та, на кои-то министерство-то не е прило още книги-те, сиречь на Епархій-те Багдагъ, Бассора, Равендузе и Сюлейманіе, както и на Каймакамство-то Семавѣ въ Багдагска-та Енерхія.

3) Мытарства-та на Джеддахъ, Мока, кои-то слѣдоватъ да са подъ управленіе-то на правителство-то.

4) На конецъ мытарства-та кои-то ся закупены за две години отъ 1272, т. е. на Каза-та Адапарари, Кипръ, на Шкодранскія Санджакъ въ Албанія, на Боснашка-са Епархія, на Ерцеговинскія Санджакъ, както и мытарство-то на солены-те рибы на Мидрагитѣ

РАЗНИ НОВИНИ.

(даліанъ) на Ахіоли, и на Казата Керассунта, кое-то зависи отъ Трапезонско-то мытарство, а то пакъ зависи отъ Цареградско-то мытарство.

Правителство-то ще промисли на 1274 за всички-те тѣя мытарства, кои-то ся исключавать, както горѣ, отъ наредбы-те на частіа канонизмъ.

ЧЕРНА ГОРА.

Пресъ д' Оріанъ сообщава слѣдующее писмо отъ Шкодра 23 мая:

Общій-атъ Шкодранскі Губернаторъ съ вси-те тамо пребывающі консулы, испрати одного комисара на Подгорица за да укроти умраза-та, коя-то ся е причинила между Кучецы-те и Черногорцы-те отъ послѣдно-то востаніе. Много жители отъ Кучи прибѣгнули са на Шкодра, а други тукъ тамъ са пржснати. Отоманскій-атъ Комисаръ има за посланіе да улесни нхно-то въ жилища-та нмъ заврщаніе.

По-злочастію, понеже люто преніе ся бѣ подбудило като преговори-те ставахъ, двѣ-те страни взеха оружія-та и хванаха да ся биятъ. Въ ненадѣжно-то това сраженіе, до тридесять души ся убиха или раниха.

Черногорскій Князь Давилъ, като въ Цетинъ ся вѣрна, заповѣда вѣрность да направятъ на мѣсто Орія Лука называемо, въ краища-та на границы-те, близо Спужъ. Дѣла-та поченаха уже.

Русскій консулъе ожидава ся тамо да дойде на 26 мая. На Байрамъ-атъ, Мустафа паша, общій Шкодранскі Губернаторъ заповѣда да приготовятъ одного дома за Русскій-атъ консулъ. И той домъ е въ кого-то Губернаторъ атъ мыслнше да живѣе. Мустафа паша заповѣда съ голѣмъ обрядъ Русскаго консула да посрѣщнатъ.

Прочитае въ Аграмска-та Газета:

Общъ соборъ въ Цетинъ стана и Князь Давилъ даде изложенія за путешествіе-то си и надѣжды-те си. Онъ изрече пространно слово, и между друго каза че Россія, понеже не дава помощь-та, коя-то даваше, онъ ся отпавилъ на Франція, и послѣ на други христіанскі Сили за да получи отъ тѣхъ помощь и защита, и най послѣ отпавилъ ся на Пор-та-та, коя-то му ся обѣщала по-много отъ всякаго другаго.

Онъ приложи че мыслалъ за добро да испрати нѣкои комисари въ Цареградъ за да ся споразумѣятъ право съ Султанъ-атъ и съ трактатъ, да оздрави положеніе-то на отечество-то си. Онъ пыта Соборъ-атъ ако е согласенъ съ него за тойзи предметъ. Никой обаче не отговори, и примечи ся общо едно молчаніе. Князь-атъ пакъ повтори и попыта. Тогда глуха една мжла ся чу, безъ рѣшителенъ обаче характеръ. Князь-атъ распусна соборъ-атъ, и каза че онъ самъ ще стори онова кое-то онъ мысли да е полезно за отечество-то си.

Прочитае въ Немскій Вѣстникъ Дайландъ:

Сообщавать ни едно много любопытно писмо отъ Немскаго одного Дипломата, живущаго въ Петербургъ. Въ това писмо именно ся пише слѣдующее-то: Като Англіа и Франція правятъ бой противъ Китая, Россія слѣдова да сохранява, по политически, торговски, даже и религіозно, пріятелски-те свои сношенія, кои-то Россія отъ ветхо време съ Китая има, съ начинъ много полезенъ на Русска-та политика и Русско-то торговство.

Торговство-то между Сибирь и Китая получава уже голѣмо развитіе. Торговство-то по сухо, кое-то си прави отъ Кіяхка до Нижниновгородъ, Москва и Петербургъ, става толико дѣятелно щото и нкой ся не надяваше. Когда-то желѣзны-те путища ся направятъ, Россія ще стане истинный магазинъ на Европа за произведенія-та отъ Азіа.

Разни Германскі Вѣстницы, извѣстиха че Французскій въ Цареградъ посланникъ былъ поискаль отъ Порта-та Князь Вогоридісъ, Молдавскій Каймакамъ- да ся извади отъ мѣсто-то му.

Мы можиме добръ да увѣриме че това извѣстіе никакъ не е точно.

Франція, като варви по путь-атъ кого-то всемірній мониторъ е показалъ, съ искренность употреблява право-то кое-то Парижскій трактатъ на вси-те подписанни сили е далъ, и така политика-та и никакъ не ся мѣши на вопросы, кои-то не зависять освенъ отъ Высока-та Порта.

(Пресъ д' Оріанъ)

Споредъ разни Вѣстницы Русскій царъ Александръ щель былъ рѣшително въ Германія да путешествува, и че онъ и Царъ Наполеонъ щели были да ся видятъ въ Вюртембергскій-атъ Дворъ.

Презъ тѣя дни излезоха на судъ, въ Парижъ 45 души, членове на тайна една Егерія, коя-то назывевали Свободни-те судіи. Намѣреніе-то на тая Егерія было да направятъ цѣль свѣтъ демократически да ся владѣе. Членове-те, кои-то ся уловиха и судиха са человекы невѣжи, плиткоумни и принадлежатъ на долны-атъ степенъ на отъ общество-то.

Негово Императорско Величество Русскій Царъ, официално извѣсти Французскому Императору че му ся родиль сынъ, и наименовалъ Сергіи.

Пишатъ отъ Едирне че единъ калугеринъ ся намѣрилъ убить и хвърленъ въ чуваль внутръ въ Тунджа. Много ся говори за това убійство, но истина-та е, казувать, че старый неговъ слуга го е убилъ наедно съ одного своего другаго за да уберятъ калугеренъ-атъ.

Биржска-та Газета казва, че Князь Давилъ щель былъ, споредъ совѣти-те, кои-то въ путешествіе-то си получилъ, да ся склони да познае Портна-та надъ Чернагора власть, и че въ Цетинъ консулы отъ разни-те сили щели дася поставятъ.

Споредъ Немски-те Вѣстницы, состояніе-то на Молдо Влахія было много, плачевно и до толко щото Порта-та щела да ся принуди войски тамо да испрати.

По Царска заповѣдъ Шевки паша, предсѣдатель на Державныя Совѣтъ, опредѣли ся министръ безъ службе, а Камиль Паша, кой-то бѣше министръ безъ служба опредѣли ся предсѣдатель на Державныя Совѣтъ.

Риджали Ефенди, кой-то бѣше управитель на Царска-та печатница, опредѣли ся членъ на Высочайшія Совѣтъ, а управитель на Царска-та Печатница опредѣли ся Тебебъ Ефенди.

Презъ тая седмица ще быде торжественный обрядъ за обрѣзаніе-то на Царски-те дѣца, спореди кои-то ще ся обрѣжатъ почти до 10,000 дѣца отъ сиромашки мусуланскі домо-родства.

Его веке преминахме благополучао стращныя день (1. Іунія) и предреченія-та на Немскія звѣздоброецъ излѣзоха лжливвы, ако и да има още нѣкои малодушны да ся плашатъ за щото отъ както е влѣзълъ тойзи мѣсяцъ непрестанно ставатъ атмосферически измѣненія кога дождъ, кога буенъ вѣтръ, но както и да е изьява ся веке погрѣшка-та, коя-то или звѣздоброеца въ смета си е направилъ, или кометатъ въ періодическо-то си шествіе.

Въ преминала-та седмица въ сряда стана едно убійство на Бююк-Дере, кое-то много смути общество-то: Единъ младъ Черногорецъ Петровичъ, племянникъ на покойныя Черногорскі Владыка, кой-то наскоро бѣше дошелъ въ Цареградъ, като ся расхождалъ навечеръ съ Г-на Петроніевича Сербскія въ Цареградъ Капу-Кехая, и още съ одного чиновника, гржнновать два пицова азъ отзадъ

имъ, и абіе окаянный Черногорецъ Петровичъ пада на земля та мертвъ, убійцы-те тосъ чась ся загубоватъ, и при всичка-та дѣятельность на Полиція-та още не можатъ да ся уловятъ. Казватъ, че тойзи младъ былъ е по напредъ извѣстенъ отъ пріатели-те си, въ Австріа, да ся варди много за щото живота му е былъ въ опасность, не не може да ся уварди.

Научаваме ся че оный день въ сряда Царско-то правителство пратило пашапортн-те на Белгійскія въ Цареградъ посланникъ за да си отиди. Казватъ че причина-та е была, за щото посланника е хранилъ непріятелскі чувства къмъ В. Порта.

Миналый четвертокъ нѣкойси юрганджій, на иле Солманъ, отиде на Бейоглу въ пучарія, гдѣто, имаше една жена довольно будна и хубава. Солманъ като я видѣ каза много Алла хъ! послѣ изважда ханджарка-та си и набичва я въ калка-та си и прирѣзва жила-та. Тогда жена-та и други затекоха ск да му помогнатъ, но онъ каза че самичакъ искалъ и са е убилъ. Кровь-та му на малко време истече.

Путешественникъ нѣкой, кой-то отъ Бургасъ дойде, увѣрва че тамошни-те мѣста полни со слодѣнды былъ. Близо Сливенъ, 14 часа отъ Бургасъ срециалъ лежове-те на двамина Коджабашій отъ близко едно село

ЦѢНА-ТА НА ПАРЫ-ТЕ.

Въ Цареградъ.

	Гр. па.
Лира Англійска	130 10
Лира Турска	119 25
Лира Французска	104
Петфранки	26
Кремица	61 35
Поль-Империаль	108 20
Карабовна	20 25
Австрійска златна монета	185
Званцикъ	4 20
Златно Меджидіе	29 20
Сребренно	24

ОТЪ РЕДАКЦІЯ-ТА.

Писма и отговори.

Шуменъ — Г-нъ А. Ж. Ваше-то спомоществованіе сверши ся на число 329 и чекамъ заповѣдъ зв да ви пращаме и за напредъ.

Дупница — Г-нъ М. Попъ Н. Б. на число 322 сверши ся спомоществованіе-то ви и понеже искаме да узнаеме дали всегда сте добръ читатель на любопытни работи, чекамъ да поднови-те Вѣстникъ-атъ си та да хваниме пакъ да ви го пращаме.

Градецъ — Г-нъ Д. Р. Пристанахме да ви пращаме, за щото спомоществованіе-то ви сверши ся на число 325 и на дѣеме ся да го подновите.

Котелъ — Хаджи П. М. на число 317 спомоществованіе-то ви ся сверши, а вий сте человекъ, кой-то обичате да прочитате, за щото убо не подновите Вѣстникъ-атъ ви?

Тулча — Г-нъ Г. Д. К. Вий получавате два листа, и спомоществованіе-то ви сверши ся на число 327, за щото убо не пишете пакъ да ви пращаме Вѣстникъ-атъ? — Г-діе Братія Т. Ваше-то спомоществованіе сверши ся на число 336 и понеже познаваме ваше усердіе, наумѣваме ви само за да го подновите.

Свищовъ — Выи Господіе имате родолюбіе и гледаме трудовете, кои-то за общеполезни-те ваше заведенія ежедневно полагате на кои-то и мы не ся отказахме да приложиме по возможности причастіе-то си. За жално ни е обаче и за удивленіе за щото въ тѣя обстоятелства освенъ дѣто смалихте листове-те ви, а още пишмемъ и повтаряме за щото-то нѣкой отъ васъ имать да даватъ и отговоръ не получаваме.